

Instrukcja wykonywania iniekcji heparyny drobnocząsteczkowej

Żylna choroba zakrzepowo-zatorowa (ŻChZZ) to **trzecie** najczęściej występujące schorzenie sercowo-naczyniowe na świecie, zaraz po niedokrwiennej chorobie serca i udarze mózgu.

Żylna choroba zakrzepowo-zatorowa – jest jednym z najczęstszych powikłań, mogących wystąpić u pacjentów leczonych operacyjnie lub zachowawczo. Może przebiegać pod postacią:

- zakrzepicy żył głębokich
- mikrozatorowości płucnej
- zatoru tętnicy płucnej

ŻCHZZ – polega na zamknięciu żył skrzepliną, co uniemożliwia prawidłowy przepływ krwi. Najczęściej występuje w naczyniach kończyn dolnych. Zakrzepy mogą ulec oderwaniu i przemieszczeniu do naczyń płucnych, powodując zator płuc, który jest najczęstszą przyczyną nagłych zgonów wśród chorych leczonych szpitalnie.

INSTRUKTAŻ WYKONANIA INIEKCJI

1. Preparaty heparyny drobnocząsteczkowej wstrzykuje się podskórnie zgodnie z zaleceniami lekarza raz lub dwa razy dziennie. Należy wstrzykiwać codziennie o tej samej porze.
2. Lek podawany jest przez pielęgniarkę lub samodzielnie przez pacjenta po krótkim przeszkoleniu. Samodzielne podawanie nie jest trudne i uniezależnia chorego od konieczności udawania się do przychodni lub organizowania codziennych lub nawet dwóch w ciągu dnia wizyt pielęgniarskich.
3. Wykonywanie zastrzyku odbywa się zwykle w fałd skóry na brzuchu obustronnie przynajmniej 5 cm. od pępka. Zastrzyki można podawać naprzemiennie raz po lewej raz po prawej stronie pępka. W te okolice podanie zastrzyku samemu jest najłatwiejsze. W tych miejscach również tkanka podskórna jest najgrubsza, najłatwiej jest utworzyć fałd skórny i w ten sposób unika się podania domięśniowego, co grozi powstaniem rozległych krwiaków. W miarę możliwości należy unikać wstrzykiwania w miejsca zasinione po poprzednich iniekcjach, aby nie powiększać krwiaków. W miejscu wstrzyknięcia mogą się również tworzyć guzki, które są niegroźnym powikłaniem i zwykle ustępują samoistnie po kilku dniach.
4. Heparynę drobnocząsteczkową najlepiej przechowywać w bezpiecznym miejscu, w temperaturze pokojowej (25°C), bez dostępu światła i wilgoci.
5. W każdej ampułkostrzykawce znajduje się pęcherzyk powietrza. Nie usuwaj pęcherzyka ze strzykawki, chyba, że zalecono zmniejszenie dawki leku. Aby uniknąć utracenia części dawki leku, nie należy usuwać pęcherzyków powietrza z ampułkostrzykawek wypełnionych lekiem w dawce 20 mg i 40 mg.

WYKONANIE ZASTRZYKU

1. Umyj dokładnie ręce, używając mydła i wody, a następnie je wysusz.
2. Przyjmij wygodną pozycję leżącą lub siedzącą, tak, aby dokładnie widzieć okolice brzucha, w którą będziesz wykonywać wstrzyknięcie (możesz podeprzeć się na poduszkach, leżąc w łóżku, lub siedzieć na krześle)
3. Wybierz okolice brzucha na prawo lub lewo od pępka w odległości przynajmniej 5cm od jego centrum.
4. Przemyj miejsce wybrane do wstrzyknięcia wacikiem nasączonym alkoholem i poczekaj, aż wyschnie.
5. Ostrożnie, prostym, zdecydowanym ruchem zdejmij osłonkę igły ze strzykawki i ją wyrzuć.

Nie usuwaj pęcherzyków powietrza i nie wystrzykuj leku ze strzykawki, jeśli lekarz nie zalecił zmniejszenia dawki leku.

6. Trzymaj strzykawkę, podobnie jak długopis, w dłoni, którą piszesz. Drugą ręką, wykorzystując kciuk i palec wskazujący, chwyć fałd skóry obejmujący wyjałowioną uprzednio okolice.
7. Wbij igłę w całości, prostopadle do fałdu skórniego (kąt 90°).

8. Naciśnij tłok strzykawki i wprowadź całą jej zawartość.
9. Zdecydowanym ruchem usuń igłę ze skóry i uwolnij fałd skórny.
10. Wyrzuć do kosza zużytą strzykawkę z igłą skierowaną w dół natychmiast po iniekcji.

SPOSOBY ZAPOBIEGANIA ŻCHZZ:

1. Metody farmakologiczne
 - heparyna drobnocząsteczkowa - podawana podskórnie w okresie okołoperacyjnym w dawce zależnej od zlecenia lekarskiego.
2. Metody mechaniczne
 - pończochy przeciwwżylakowe (przeciwwskazania: owrzodzenia skóry kończyn dolnych, obrzęki, miażdżyca, zakrzepica żył głębokich, zniekształcenia lub przeszczepy w obrębie kończyn dolnych)
 - aktywność fizyczna – oznacza wczesne uruchomienie po zabiegach operacyjnych (w tym częsta zmiana pozycji w obrębie łóżka).